



Wojewódzki Specjalistyczny Zespół  
Zakładów Opieki Zdrowotnej  
Chorób Płuc i Gruźlicy  
w Wolicy k/Kalisza

## Opieka zdrowotna dla ekologii, czyli o roli zielonych szpitali w ochronie środowiska

Podsumowanie I Międzynarodowej konferencji  
pn. Rola „Zielonych Szpitali” w przeciwdziałaniu zmianom klimatu

**Termin:** 1-2 czerwca 2022 roku

**Miejsce:** Polska, Wojewódzki Specjalistyczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy, Wolica 113, 62-872 Godziesze Małe (wizyta studyjna); Komoda Club Residence ul. Niecała 6a, 62-800 Kalisz (konferencja)

**Organizator:** Wojewódzki Specjalistyczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy k/Kalisza

**Patronat honorowy:**



MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA  
WIELKOPOLSKIEGO  
MAREK WOŹNIAK

Marszałek Województwa Wielkopolskiego Marek Woźniak



**Kalisz**  
Dopisz swoją historię

Prezydent Miasta Kalisza Krystian Kinastowski



Starosta Kaliski Krzysztof Nosal

## Opieka zdrowotna dla ekologii, czyli o roli zielonych szpitali w ochronie środowiska

22. wykładowców przez dwa dni wypełniło merytorycznie tematami ekologicznymi pierwszą w Polsce konferencję medyczno- ekologiczną, jaką organizował Wojewódzki Specjalistyczny ZZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy 1 i 2 czerwca 2022r. Międzynarodowa Konferencja „Rola zielonych szpitali w przeciwdziałaniu zmianom klimatu” przyciągnęła profesorów, specjalistów w ochronie zdrowia, medyków i zarządców szpitali z Polski, Hiszpanii i Grecji, przedstawiciele Światowej Organizacji Zdrowia oraz Global Green and Healthy Hospitals. Konferencja odbyła się w Wielkopolsce, w Kaliszu, w Komoda Club Residence.

Wydarzenie rozpoczęło się w Wolicy, gdzie odbyła się wizyta studyjna w Wojewódzkim Specjalistycznym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy – placówce, nad którą pełni nadzór Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego. Tam goście z Polski Hiszpanii i Grecji, przywitani przez dyrektora szpitala Sławomira Wysockiego mogli obejrzeć najnowocześniejsze obiekty szpitala oraz długą drogę tej placówki, jaką przemierza, by nosić miano „zielonego szpitala”, a jednocześnie, by być dumnym członkiem Global Green and Healthy Hospitals. Nie udałooby się, to bez wsparcia Urzędu Marszałkowskiego. W 2021 roku samorząd przekazał 6,1 mln zł na budowę Oddziału Rehabilitacji Pulmonologicznej w nowoczesnym systemie modułowym. Dzięki temu inwestycja wraz z dokumentacją powstała w 100 dni.

Temat rozpoczynający sesję samorządową "Zielona transformacja wielkopolskich szpitali. Prośrodowiskowe rozwiązania w opiece zdrowotnej" zaprezentowała Paulina Stochniałek - Członkini Zarządu Województwa Wielkopolskiego, odpowiedzialna za Departament Zdrowia UMWW:

*- To ogromny zaszczyt, móc być z Państwem, spotkać się z przedstawicielami Światowej Organizacji Zdrowia. Miałam dziś przyjemność i zaszczyt otworzyć szpital dziecięcy w Poznaniu. Jesteśmy z tego bardzo dumni, nie byłoby tego szpitala, gdyby nie środki z Unii Europejskiej. W styczniu otwieraliśmy Oddział Rehabilitacji Pulmonologicznej w Wolicy, budynek modułowy, ekologiczny. Bardzo mocno myślimy, aby być ekologiczni, bo chcemy mieć wpływ na ochronę naszej planety. Każdy z członków Zarządu kładzie naciska na działania związane z ekologią- mówiła **Paulina Stochniałek Członkini Zarządu Województwa Wielkopolskiego**. Podczas swojego wystąpienia przedstawiła także inwestycje Samorządu Województwa w inne szpitale w regionie z ostatnich lat, a są to imponujące kwoty, np. na instalacje fotowoltaiczne łączne nakłady od samorządu i jednostek wyniosły 30,2 mln zł, a termomodernizacje to 12,1 mln zł.*

*- Pamiętamy o ochronie każdego dnia w Wolicy. Dlatego zajęliśmy się jako szpital ochroną klimatu, bo zarówno ja, jak i zespół tego szpitala, ufamy naukowcom. A dane o zmianach klimatu są zatrważające. Ręka ludzka zmieniła prawie 80% ziemi. Jeśli nie zaczniemy działać na rzecz ochrony, to może się okazać, że nasi potomni będą mieć ogromny problem. Ktoś może podsumować, że Wy powinniście leczyć, dlaczego zajmujecie się ochroną środowiska? Wszyscy dobrze wiemy jak niekorzystny wpływ ma zanieczyszczone powietrze, woda czy środowisko na nasze zdrowie i wywołuje wiele chorób. Polska jest jednym z najbardziej zanieczyszczonych krajów Europy, z 50 miast o największym zanieczyszczeniu, w Polsce jest 30. Kraków ze smogiem walczy od 10 lat i tam już widać mniejszą zachorowalność na choroby układu oddechowego u młodej populacji mieszkańców. Dlatego opieka zdrowotna powinna być połączona z ekologią, bo to nic innego jak profilaktyka zdrowia. A to ma każdy szpital zapisane w swoim statucie- mówił dyrektor **Sławomir Wysocki, dyrektor szpitala w Wolicy**.*

*-Konferencja jest okazją do pokazania konkretnych przykładów, że można i że się da, że jest kosztorys ekonomiczny i efekt ekologiczny oraz zdrowotny. To jest znakomita ilustracja i wdrożenie różnego rodzaju zaleceń jakie Światowa Organizacja formułuje. Z drugiej strony takie działania międzynarodowe dają, możliwości wymiany doświadczeń i wskazania, co jest najbardziej opłacalne również w systemie zdrowotnym, a nie tylko w sensie ekonomicznym. Przede wszystkim lista zielonych szpitali, to inicjatywa wprowadzona przez międzynarodową organizację pozarządową jaka jest Health Care Without Harm, nie jest to inicjatywa WHO i ONZ. My współpracujemy ściśle z kolegami. Natomiast, to co robi WHO, to jest tworzenie różnego rodzaju wytycznych, zaleceń, które służą zwiększaniu tej klimatycznej odporności systemów zdrowia. Jako WHO nie mamy systemu certyfikacji szpitali. Natomiast mamy narzędzia, które potrafią wskazać jak zmniejszyć emisję, jakie to ma korzyści dla zdrowia. Nie oszacuje się tego dla pojedynczej placówki, ale dla całej opieki zdrowotnej, już da się to oszacować, bo to duży procent gospodarki – mówiła **Dorota Jarosińska z Europejskiego Centrum Ochrony Zdrowia i Środowiska, WHO.***

Patronat Honorowy nad konferencją międzynarodową objął Marszałek Województwa Wielkopolskiego - Marek Woźniak, Prezydent Kalisza - Krystian Kinastowski, Starosta Kaliski - Krzysztof Nosal.

Sesję konferencyjną Światowej Organizacji Zdrowia z tematem "Działania WHO na rzecz zwiększania odporności klimatycznej i zmniejszania emisyjności w sektorze zdrowia" rozpoczęła dr n. med. Dorota Jarosińska, reprezentująca Europejskie Centrum Zdrowia i Środowiska, WHO.

„Międzynarodowe narzędzia zarządzania danymi, określania celów oraz śledzenia postępów w ochronie zdrowia na rzecz zrównoważonego rozwoju” przedstawił Scott Brady Executive Director Global Green Healthy Hospitals.

Temat "Wyścig do zerowej emisji, jako najważniejsze zobowiązanie wobec wyzwania klimatycznego opieki zdrowotnej" omówiła Anna Fuhrmann z Global Green Healthy Hospitals.

Natomiast dobre praktyki placówek medycznych w Hiszpanii - przedstawił Dr. Jonathan Gomez-Raja Health Department Xativa-Ontinyent, a dobre praktyki placówek medycznych w Grecji w temacie „Healthcare going green: A CEO's perspective” przedstawił Michail E. Zouloufos (MSc, BSc.) serves as Joint CEO for General Hospitals of Syros and Naxos Islands, Greece.

Dyrektor szpitala położonego w Grecji na wyspie Naxos zaproponował dyrekcji szpitala w Wolicy podpisanie listu intencyjnego o współpracy w strefie ochrony środowiska i przeciwdziałaniu zmianom klimatu, co pozwoli w przyszłości o wspólne aplikowanie o środki unijne.

Wszystkie tematy konferencji i ich wykładowcy znajdują się na stronie internetowej szpitala.

#### PO CO ORGANIZOWALIŚMY KONFERENCJĘ?

Szpital w Wolicy w 2021 roku nawiązał owocną współpracę ze Światową Organizacją Zdrowia. Mieliśmy ogromną przyjemność gościć w naszym szpitalu dr Palomę Cuchi Przedstawicielkę WHO w Polsce reprezentującą Biuro Światowej Organizacji Zdrowia. Podczas owocnego spotkania z Pauliną Stochniałek Członkinią Zarządu Województwa Wielkopolskiego i dyrektorem szpitala Sławomirem Wysockim rozmawiano o współpracy i planach dążenia szpitala w Wolicy do otrzymania miana członka Global Green and Healthy Hospitals. Ta historyczna wizyta zmieniała przyszłość szpitala w Wolicy. Od tamtego czasu do 2022 roku pracowano nad przygotowaniem strategii, planowaniem inwestycji i wprowadzaniem procedur, by szpital

w Wolicy był przykładem tzw. „zielonego szpitala” w Polsce. Realizacja planowanych przedsięwzięć jak również zmiana nawyków i korzystanie z proponowanych rozwiązań przyczyniły się do organizacji szpitala ekologicznego stosującego się do zasad zrównoważonego rozwoju. Szczególne znaczenie ma tutaj współpraca z WHO i nieoceniona pomoc merytoryczna potrzebna w nakreśleniu ekologicznych kierunków rozwoju szpitala. Wielomilionowe inwestycyjne Samorządu Województwa Wielkopolskiego w rozwiązania ekologiczne zaproponowane przez szpital w Wolicy przyniosły efekty, a całość stanowiła dopełnienie realizacji celów i marzeń o zielonym i ekologicznym szpitalu, a przede wszystkim ekonomicznym.

Co warto podkreślić, WHO pracując z partnerami, aktywnie wspiera wysiłki na rzecz zrównoważonego funkcjonowania sektora zdrowia, w tym zmniejszenia emisyjności i wzmocnienia odporności klimatycznej. W 2021 roku, Grupa Robocza ds. Zdrowia w Warunkach Zmian Klimatu w ramach Europejskiego Procesu na Rzecz Środowiska i Zdrowia opracowała dokument, którego celem jest podkreślenie argumentów zdrowotnych w kontekście 26. Konferencji ONZ w sprawie Zmian Klimatu (COP26), a także sformułowanie zobowiązań, które Kraje Członkowskie mogą zaproponować na 7. Konferencji Ministerialnej ds. Środowiska i Zdrowia, planowanej w 2023 r.

Dla sektora zdrowia, Konferencja Klimatyczna COP26 w Glasgow w Wielkiej Brytanii w listopadzie 2021 r., była kluczowym momentem, by wykazać wiodącą rolę w działaniach na rzecz klimatu. Program dla Zdrowia Prezydencji COP26, do którego przyłącza się WHO, wzywa wszystkie kraje, by podjęły zobowiązanie do budowy systemów ochrony zdrowia odpornych na zmiany klimatyczne, niskoemisyjnych i rozwijających się w sposób zrównoważony. Dla podkreślenia wymiaru zdrowotnego, WHO opublikowała w czasie COP26 specjalny raport wzywający sektor zdrowia i sektory kształtujące zdrowie do promowania działań wobec zmian klimatu. Celem wsparcia praktycznych działań w sektorze zdrowia, WHO przygotowała dokumenty strategiczne oraz praktyczne wskazówki służące wzmocnieniu odporności klimatycznej placówek ochrony zdrowia i zmniejszenia ich emisyjności.

Natomiast rozpoczęty w 2015 r. na paryskiej konferencji klimatycznej program Health Care Climate Challenge to inicjatywa Health Care Without Harm mająca na celu zmobilizowanie instytucji opieki zdrowotnej na całym świecie do odgrywania wiodącej roli w przeciwdziałaniu zmianom klimatu.

Wiemy, że zmiany klimatyczne już zaostrzają szereg problemów zdrowotnych na całym świecie. Opieka zdrowotna ma wyjątkową pozycję, aby odgrywać wiodącą rolę w przeciwdziałaniu zmianom klimatycznym, które The Lancet nazwał największym zagrożeniem zdrowotnym XXI wieku.

Aby chronić lokalne i globalne zdrowie przed zmianami klimatycznymi i ich źródłami, świat musi przejść w kierunku gospodarki opartej na czystej, odnawialnej i zdrowej energii. Rzeczywiście, przejście na gospodarkę czystą energią przyniesie korzyści zarówno dla klimatu, jak i zdrowia ludzi.

Opieka zdrowotna może przyczynić się do tego przejścia poprzez dekarbonizację zużycia energii, operacji i łańcucha dostaw, zmniejszając swój ślad klimatyczny zgodnie z ambicjami porozumienia paryskiego w sprawie zmian klimatycznych.

Opieka zdrowotna jest również na pierwszej linii frontu zmian klimatycznych. Szpitale, ośrodki zdrowia i podmioty świadczące opiekę zdrowotną są pierwszą odpowiedzialnością na ekstremalne zdarzenia pogodowe i muszą budować odporność, aby działać i służyć swoim społecznościom podczas katastrof związanych z klimatem

Do tej pory ponad 300 instytucji reprezentujących interesy ponad 28 000 szpitali i ośrodków zdrowia z 41 krajów przystąpiło do Health Care Climate Challenge i zobowiązało się do podjęcia znaczących działań.

Do 2019 r. uczestnicy Challenge wspólnie zgłosili zobowiązania do zmniejszenia emisji dwutlenku węgla o ponad 34 miliony ton metrycznych — co odpowiada zarówno rocznej emisji dwutlenku węgla z 9 elektrowni

węglowych, jak i zaoszczędzeniu około 3,2 miliarda USD na kosztach opieki zdrowotnej. Uczestnicy zgłaszają również zaoszczędzenie 394 mln USD dzięki efektywności energetycznej i wytwarzaniu energii odnawialnej.

Celem Konferencji w Kaliszu było poruszenie tematu postępujących zmian klimatycznych oraz możliwych metod ich zapobiegania w ramach kompleksowych rozwiązań (technologicznych, środowiskowych, ekonomicznych i społecznych), które mogą zostać wdrożone w instytucjach ochrony zdrowia.

Podczas konferencji prezentowane były przykłady służące do wymiany poglądów na temat ekonomicznych, społecznych i zdrowotnych wyzwań w społeczeństwie post pandemicznym oraz w kontekście niebezpiecznych zmian klimatu. Ponadto, założeniem organizatorów jest aktywizacja i integracja środowiska medycznego, władz lokalnych i regionalnych oraz przedstawicieli europejskich szpitali na rzecz promowania zdrowego i odpowiedzialnego stylu życia, by wspólnie efektywnie wpływać na ochronę środowiska i być ambasadorami zielonej energii i zdrowego klimatu.

Szpital w Wolicy jest dumnym członkiem Global Green and Healthy Hospitals.

Ze wszystkimi tematami konferencji i ich wykładowcami można zapoznać się na stronie szpitala <https://szpital.wolica.pl/miedzynarodowa-konferencja.../>

Tekst: Wioletta Przybylska

Fot: Aleksander Schlender

